

ERDÉLYI MAGYARÁG

Felölös szerkesztő:

Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztési órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, (Nagyvárad) P.M. Viteazul (Nagypiac tér) 4. Telefon: 380

Ára 1 lej

III. évfolyam 303 sz

1934 November 3.

Szombat

Nem vonja vissza lemondását a jugoszláv igazságügyminiszter

A francia kormány hivatalosan kérte Pavelics és Kvaternik kiadatását

Belgrád, november 1.

Tegnap számunkban közöltük, hogy Maximovics jugoszláv igazságügyminiszter lemondott. Lemondásának okát abban látják, hogy Maximovics személyes ellentétben volt Zsifkovics tábornokkal, a hadügyminiszterrel. A minisztertanács 3 egymásutáni ülésen foglalkozott Maximovics lemondásával és rá akarta bírni, hogy lemondását vonja vissza. Maximovics kijelentette, hogy nem hajlandó együttműködni Zsifkovics tábornokkal és választást adott a kormánynak, hogyha ragaszkodik az ő szemé-

lyéhez mondassák le Zsifkovicsot. Ez azonban nem történt meg, mire Maximovics visszavonhatalanul beadta a lemondását és eltávozott a jugoszláv fővárosból.

Páris, november 1.

A francia kormány hivatalos átiratot küldött az olasz kormánynak, amelyben kéri a Turinban elfogott dr. Pavelics és Kvaternik horvát emigránsok kiadását. Az egész világ sajtója most az olasz kormány válasza felé tekint, mert azt tartják, hogy ettől a választól nagyon sok minden függ.

Horvát terroristát fogtak el Bucurestiben

Bucuresti, november 1.

Bucurestiben letartóztattak egy horvát embert, aki azzal védekezett, hogy katonaszökevény és semmi köze sincs a marseillei gyilkosokhoz. Bevallotta, hogy horvát nemzetiségű és hogy Zágrábban teljesít szolgálatot, azonban Romániába szökött. Ezt a vallomást azonnal továbbították a zágrábi rendőrséghez, amely azt a meglepő választ

adta, hogy a zágrábi ezredtől egyetlen katonára sem szökött meg. Így valószínű, hogy a szökevény horvát terrorista, ki az igazságügyi fórumok elől menekült Romániába. A sziguranca tovább vallatta a szökevényt, aki hír szerint bevallotta később, hogy horvát terrorista. Most Belgrádból rendőrtisztek jönnek a horvát letartóztatott kihallgatására.

Visszaéléseket lepleztek le a kontingentálási hivatalban

Bucuresti, november 1.

Manolescu Strunga kereskedelemügyi miniszter intézkedésére a rendőrség tegnap házkutatást tartott a kontingentálási hivatal helyiségeiben, majd később

az egyes tisztviselők lakásán. A házkutatás során egyes tisztviselők lakásában nagyszámú pénzt találtak. Az egyik tisztviselő lakásán négyszázezer lej volt, amelynek eredetéről nem tud-

dott megfelelő magyarázatot adni.

Manolescu Strunga, kijelentette, hogy már régebben panaszok érkeztek hozzá, hogy a kontingentálási hivatalban visszaéléseket követtek el, egyes tisztviselők csak nagy összegek ellenében adják ki az importengedélyeket.

Emiatt határozta el magát az erélyes lépésre, amellyel sikerült is rendet teremteni.

Két csoportban bocsátják el a törvénytelenül kinevezett tisztviselőket

Bucuresti, november 1.

Mint már jelentettük az egyes minisztériumok ma kézbesítették ki a törvénytelenül kinevezett és ezen okból elbocsátott köztisztviselőknek az elbocsátó dekretumot. Az elbocsátásra ítélt köztisztviselőket két részletben fogják elbocsátani, egyik részt

1934 december 1-én, a másik részt 1935 január 1-én. Az elbocsátott tisztviselők még egy hónapig fogják kapni teljes fizetésüket, anélkül, hogy be kellene járniuk hivatalukba.

A minisztertanács, amely foglalkozott ezzel az ügyvel, részben módosítást hajtott végre az utolsó pillanatban a dekretumokon

Ugyanis azokat a törvénytelenül kinevezett tisztviselőket, akiknek családjuk van és akik már elbocsátásra lettek ítélve, még sem bocsátják el, hanem továbbra is megtartják állásukban.

Vajda Bucurestibe érkezett

Bucuresti, november 1.

Vajda volt miniszterelnök tegnap Bucurestibe érkezett. Vajda néhány napig marad csak a fővárosban, de ez alatt az idő alatt tárgyalásokat fog folytatni.

Bucuresti, november 1.

Tatarescu miniszterelnök tegnap elutazott Gorj megyei birtokára. Tatarescu néhány napig marad ott és ez alatt az idő alatt teljesen elkészíti a trónbeszédet.

Lebrun és Herriot tárgyalásai az alkotmánymódosításról

Páris, november 1.

Herriot tegnap másfélórás kihallgatáson volt a francia köztársasági elnöknel. Az államfő és Herriot között másfélórás beszélgetés folyt le, amelyen megtárgyalták Doumergue nek szombaton elmondandó rádióbeszédét, amely szerint Doumergue be fogja jelenteni hogy az alkotmányreform javaslat rugalmassággal fog bírni abból a szempontból, hogy a szenátus vétőjogát csak bizonyos esetben nem fogadják el. Hogy melyek ezek az esetek csak szombaton fogja Doumergue miniszterelnök rádióbeszédében közölni.

Elfogták a baia mare-i gyilkosság tetteseit

Baia mare november 1.

Jelentettük, hogy szombaton meggyilkolták a Baia mare közelében levő busági erdőben Sándor Józsefet, a Lomási Faipari Rt. felügyelőjét és 15 ezer lej raboltak tőle. A csendőrségnek ma sikerült elfognia a gyilkosokat.

Gherasim Péter 30 éves laposbányai munkás és öccse a 15 éves Emil személyében, akik beismerték, hogy ők gyilkolták meg az erdőfelügyelőt.

Az ifjabb testvér tartóztatta fel a felügyelőt és Gherasim Péter egy faoduból lőtt rá. Amikor látták, hogy a serét okozta seb nem halálos, a puskatűssal verték agyon a szerencsétlen embert.

Gherasim lakásán egy kettős fedeltű láda titkos rekeszében megtalálták a 15 ezer lejt. A két rablógyilkost vasraverve kísérték be a satmari ügyészségre.

Időjárás

Élénk északi, északkeleti szél sok helyen eső, a legtöbb délen és keleten. A lehűlés folytatódik, a hegyeken havazás lehetséges.

Kommunista tüntetés Clevelandban

Cleveland, november 1.
Az amerikai lapok kommunista tüntetéséről számolnak be, amely Clevelandban történt az elmúlt nap. A kommunisták megrohanták a városházát és mindent össze akartak törni. Katonaságnak kellett kivonulni és erős harc árán szétszórni a tüntetőket.

220 halottja, közelezer sebesültje van a spanyol forradalomnak

Madrid, november 1.
Hivatalos jelentés szerint az asturiai felkelőkkel folytatott harcokban eddig 220 katona halt meg és 973 katona sebesült meg súlyosan. A halottak között 22 tiszt is van.

Aki otthagya ironját

Prajadhipokt, sziámi király hónapok óta európai körúton van, ez idő szerint Londonban lakik, közölte kormányával, hogy lemond a királyi trónról, mert előjogait megnyirbálták. A kormány kéri, hogy vonja vissza elhatározását.

Táncból a halálba

T.-Severin, november 1.
Tiganas községben mulatság volt. Baboianu Gheorghe is megjelent ezen a mulatságon és részeg fővel összeveszett egyik társával. A veszekedésre az adott okot, hogy Urdareanu Constantin elrontotta a táncot, amelyet együtt táncolt Baboianuval. Ez annyira feldühödött, hogy kirántva kést leszurta társát, aki azonnal meghalt. A gyilkost letartóztatták.

AZ Erdélyi Magyarság 1935 évi 100 oldalas képes kalendárium

december hó közepén fog megjelenni. Gazdag tartalom, közhasznú tudnivalók, az év története képekben.

Minden állandó olvasónk ajándékba kapja!!!

2. oldal

Erdélyi Magyarság
1934. november 3.

Az uccán,
a villanyoson,
az irodákban,
a családban

Mindenki arról beszél, hogy az Állami Sorsjáték ÚJ JÁTEKTERVE

szerint EGYETLEN SORSJEGY birtokosának 5 ESÉLYE van osztályonként a milliós nyereményre és 17 ESÉLYE az egész sorsjáték allett.

Az új sorsjegyek az egész országban már eladásra kerültek.

VÁSÁROLJON SORSJEGYET!

Minden 200 leivel
egy milliót nyerhet

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

6x huzási nappal
minden hónap 15-én

ELSŐ HUZÁS
NOVEMBER 15-én

Egy negyed sorsjeggyel egy egész milliót nyerhet! Mit reszkiroz? 200 leit. Vásároljon még ma egy szerencse sorsjegyet a Banca Ilescu S. A. Cluj-nál

Oradeai fiók: Bulev.
Regele Ferdinand 11.

Révész Ernő főelárusító, Târgu-Mureş
Pontos székiüldés!

Messzemenő diszkrécio!

Vér tolyt egy bihormegyei taluban

Vasvillával támadt vad- házastársa fiára egy fauteui (tótii) gazdálkodó

Marghita tudósítónktól:
Az "Erdélyi Magyarság" okt. 28-i számában hirt adtunk arról, hogy Rédey Zsigmond taptani (tótii) gazdálkodó édesanyját özv. Rédey Zsigmondné fiaival már régebb óta alandó civodások között él. Ugyanis özv. Rédeyné gyermekeit bántja az, hogy anyjuk a szomszédban élő ids. Fényes Lajos 65 éves gazdálkodóval vadházasságban él. Rédey Zsigmond már többször figyelmeztette anyját, hogy mivel már ő is betöltötte az 56. életét, hagyjon fel ezzel az életmóddal, ami miatt az egész falu is megszólja. De hát özv. Rédeyné is szerelmes, mintahogy ids. Fényes Lajos is, és így nemsokat ad fiainak az intő szavára és továbbra is együtt élnek.

Rédey nem akarta anyját megfojtani, csupán a seprűt vette ki a kezéből, amivel az anya a fiának rohant és ekkor szaladt ki az uccára és kiabálta, hogy: Megakart fojtani a fiam. A Rédey családban a veszekedések napirenden vannak, amiről az egész falu nagy meglepetéssel tárogval. Rédey Zsigmond legutóbb a marghitai vásárról ittas állapotban tért haza. Amint az istállóban a lovakkal volt elfoglalva

ids. Fényes Lajos vasvillával támadt Rédeyné fiára, mert az asszony már régebben biztatja F.

nyest, hogy üsse agyon Zsigmond nevű fiát, aki megakarja akadályozni az ő szerelmüket.

Fényes olyan ütést mért Rédeyre, hogy az vértől elborítva ajult el és fején egy 12 cm. mély sebet ejtett

Sőt, amikor látta Fényes, hogy Rédey magánkívül fekszik a földön, menyének: Fazekas Piroskának is szólt, hogy uszítsa rá a kutyát.

A köztisztvisletben álló Rédey fiukat igazán nagyon sajnálják a faluban, mert igen szorgalmas emberek. — Nem érdemlik meg, hogy anyjuk olyan ártatlanul hurcolja meg őket. Az ügynek valószínűleg folytatása lesz.

Kisiklott a vonat Cernăuți közelében

Cernăuți, november 1.

Aron Pumnul állomás közelében egy tehervonat kisiklott. A kisiklás következtében a sinek elmozdultak a helyéből, úgy hogy a forgalmat ezen a helyen csak átszállással lehetett lebonyolítani. A vizsgálat megállapította, hogy a kisiklás egy Cazacu nevű mozdonyvezető hibájából ered. Ezt egy Pihat nevű társával együtt letartóztatták

Egymásután vetik el a javaslatokat a flotta-konferencián

London, november 1.
A nemzetközi flottaegyezmény módosítására vonatkozó tárgyalások nem sok sikerrel kecsegtetnek. Az egyes államok egymásután vetik el a másik állam javaslatát. Még eddig nem terjesztettek elő olyan javaslatot, amelyet minden állam egyöntetűen fogadott volna el. Így például Olaszországnak azon javaslatát, hogy a tonnyamennyiséget általánosságban mérsékeljék minden

állam elvetette. Ezt az amerikai javaslatot pedig, hogy a hajó tonnázámának nagyságát 20.000 tonnában állapítsák meg, Franciaország és a Japán vetették el. Ugyancsak Franciaország és Japán vetették el azt a javaslatot, hogy a buvárhajókat teljesen kizárják ki. Ezt Amerika javasolta de már azt a javaslatot, hogy 600 tonnára korlátozzák maga Amerika vetette el.

Mert sok pénzre van szükségem, öltöny és kabátszövet

raktáramat a legcsekélyebb haszonnal árusítom
Székely Posztóáruház Oradea, Strada Avram Iancu (volt Kossuth-u) 5. Derbv cipőgyár épület

Öt súlyos sebesültje van a Sighisoara (Segesvár) környéki vaddisznó-vadászatnak

Egy hajtót az eltévedt golyó, egy vadászt és három asszonyt a feldühödött vadállatok sebesítettek meg

Sighisoara (Segesvár), nov. 1.
A város környékén egy idő óta elszaporodtak a vaddisznók és ezért a hatóságok hajtóvadászatot rendeltek el a veszedelmes vadállatok ellen. A nagyszabású vadászat meg is indult, de kimenetele igen szomorú volt, amennyiben

öt ember súlyos sebesülésével végződött.

A Dumbrava erdőben Eder Frigyes vadászott a vaddisznókra. Eder rálőtt a csordára, de lövése nem talált és az egyik vaddisznó a vadásznak rontott. Eder újra lőtt, mire a közeli bokorból

fájdalmas kiáltás hangzott el. A golyó Molnár hajtót találta, aki igen súlyosan megsebesült. Kórházba szállították, ahol műtétnek vetették alá.

A másik szerencsétlenség Saes (Segesd) község határában történt, ahol egy Tintu nevű vadászra rontott rá egy feldühödött vadkan és

mindkét lábát borzalmasan összemarcangolta. A szerencsétlen ember a sérülések következtében egész életére nyomorék marad.

Apold község mellett az egyik üzőbe vett vadkan kitört a mezőre és

az ott dolgozó három asszonynak rontott, akiket súlyosan megsebesített. Szerencsére Binder György vadász idején utólrta az állatot és leterítette, mielőtt az asszonyokat megölte volna.

Két asszonyt kórházba kellett szállítani, mert sebesüléseik igen súlyosak.

Egy nyolc éves gyermek rémtette

Iskolából kijövet szembetalálkozott a falubolondjával és agyonszurta

Lugoj, november 1.
Különös gyilkosság történt Lugoj mellett Valea Bolvasnita községben öt-hat iskolás gyermek, amint kijött az iskolából, szembetalálkozott egy Ioan Blodariu nevű félkegyelmű emberrel. A kisfiuk csúfolni kezdték az embert, mire az a gyerekeknek rontott. Ekkor Tarfeloaga Joan nyolc éves

kisfiu, kirántotta kését és többször a félkegyelmű ember hasába döfte, aki jajkiáltásokkal rogyott össze. A gyerek látva, hogy nagy baj történt eltűnt. A halálosan megkéselt embert beszállították a kórházba, ahol szörnyű kínok között meghalt. Az eljárás megindult.

Lakodalmi tánc közben agyonlőtték a vőlegényt

Rejtélyes gyilkosság egy chisinaui esküvőn

Chisinau, november 1.
Pavel Anglovszki 29 éves fiatal ember tegnap tartotta esküvőjét. Mint azt Beszarabiában szokás, az egyházi szertartás után a lakodalmas népség elment a vőlegény házához és az udvaron horát táncoltak. Abban a pillanatban, amikor a leghevesebben forogtak az uccáról két fegyveres férfi hallatszott és a vőlegény két golyót melléntalálva zuhant a földre. Melléből

ömlött a vér. A nép kiszaladt azonnal az uccára, de nem láttak senkit, a lövöldöző nyomtalanul eltűnt. A halálosan talált vőlegényt beszállították a kórházba, azonban a vérvesztesség miatt meghalt. A rendőrség megindította a nyomozást a gyilkos kézrekerítésére. Sorra vették a leányokat a volt udvarlót és a vőlegény haragosait, de eddig még nem sikerült felfedezni a gyilkost.

Pénzügyminisztérium

Az 1934 évi 4½ %-os „országfejlesztési kölcsön” kibocsájtási prospektusa (Kivonat).

1. Nyilvános aláírás útján lej 1000 névértékű kötvények bocsájtatnak ki kötvényenként 880 lejes árrban.

2. A lejegyzett kötvények egyszerre, az aláírással egyidejűleg fizetendők ki 1934. november 5—30 között.

3. A befizetendő összeg egy része az állam által kibocsájtott régi járadékpapirokkal is kiegyenlíthető az aláírási iven feltüntetett kurzuson. A járadékpapirokkal történő fizetés a jegyzés névértékének 20%-át nem haladhatja meg.

4. Az 1000 lejes kötvény évi 4 és fél százalékos kamatot hajt, amelynek fele június 1-én, fele decemberben kerül kifizetésre, az első kifizetés 1935. június 1-én történik.

5. A lejegyzett kölesöntőke minden teljes egy milliárdjából nagy prémiumokkal visszaváltatnak az első évben:

1 kötvényt 3.000.000 lejjel azaz 3.000.000 lej	
2 " " 1.000.000 " " 2.000.000 "	
4 " " 500.000 " " 2.000.000 "	
4 " " 250.000 " " 1.000.000 "	
46 " " 100.000 " " 4.600.000 "	
57 kötvényt összesen	12.600.000 lej

prémiummal váltanak vissza.

A következő években visszaváltandó kötvények száma 100.000 lejenként egy kötvénnyel csökken évenként.

6. A fennmaradó kötvényeket minden évben a névértéken felül 200 lejes jutálékkal váltják vissza és pedig:

az 1.000 lejes címleteket 1.200 lejért	
a 2.000 " " 2.400 "	
az 5.000 " " 6.000 "	
a 10.000 " " 12.000 "	
a 20.000 " " 24.000 "	

váltják vissza.

7. A kamatokat és amortizációkat stabilizált lejben fizeti ki az állam, a lej 10 milligramm 0.900 finomságú arany értékeinek felel meg.

8. Az esedékessé vált szelvényeket, valamint a kisorsolt kötvényeket részpenz gyanánt fogadják el az összes közpénztárak.

9. A kölcsön egész ideje alatt sem a kamatok összegéből, sem a kötvények visszaváltási értékéből nem vonnak le semmit, tehát ezek az összegek mindenféle adó és illetékek alól mentesek.

A kötvények mentesek továbbá az örökösödési, ajándékozási és házassági szerződések adói, illetve illetékei alól.

10. A kötvények lombardirozhatók és azokat garanciálul és óvadéklul elfogadják.

11. Jegyzések eszközölhetők az alábbi jegyzési helyeken: Nemzeti Bank és összes fiókjai, Postatakarékpénztár, az összes postahivatalok, valamennyi közpénztár és a megfelelő időben megállapított pénzügyintézetek.

Jegyzet: Részletes felvilágosítások a kibocsájtási prospektusban találhatók.

Az örök tűz

Fantasztikus regény

42

Az aggastyán arcán különös méltóság tükröződik; a hangja mindig erősebb, ez a hang a természet erőinek parancsol; a nagy jövőt kápráztatja elének, az ember álmát valósítja meg, az emberét, aki győzedelmesedik az anyag felett.

— Szolgálni fog nekünk, mert úgy akarom... Engedelmeskedni fog nekem, nem gép formájában, hanem élő mivoltában... engedelmeskedni fog, mint Aladin rabszolgái...

Holnapra én leszek a föld tűzének szelídítője, az örök tűz irányítója... elűzöm a telet, lerombolom a jeget, egyik saroktól a másikig, újra alkotom a régi földgolyót... megújítom a régi idők csodáit, mikor a föld még szabályos tengelyén forgott és nem elferdült tengelyen, mint ma, meg fogom szüntetni a szeszélyes évszakokat és újra örökös tavaszt teremtek a földön!

Kitárt karokkal, különös mozdulattal áll, Marcnak nem ismeretlen ez a mozdulat hasonló mozdulattal szokott megállni ő is kész alkotása előtt, mikor érzi, hogy ugyszólván élő alakká kényszerítette a halott anyagot.

Igen: Balduce félelmetes szobrásznak látszik ebben a pózban, aki fantáziája szerint alakítja át a földet, ezt a végtelen űrben rohanó bolygót.

De a tudós tovább magyaráz:

— On megéri, nagyon egyszerű az egész... akármilyen elmélet van is a föld keletkezéséről, egy tény biztos, megváltozhatatlan: egy vagy több izzó tömegnek — valószínűleg csak egyetlen izzó tömegnek a létezése — a föld mélyében.

Wegener, a német tudós, azt állítja és talán igaza is van! — hogy a föld kérgén egy uszák ezen a tömegen, mint valami vékony hátya... alig száz kilométer vastagságú, néhol több, néhol kevesebb, ahol vékonyabb ez a kéreg, ott a belső tűz közeledik a felülethez... Néhol annyira közel van, hogy néha kitör, pontos helyeken... ezek a vulkánok... vagy pedig bizonyos helyek láncolatán, ezek a vulkanikus zónák, mint ez a vidék például...

Kiterít egy térképet, amely magától nyílik ki a sok használatától: a Csendes Óceán vidéke, vörös körökből álló vonal húzódik rajta végig, Amerikán, Ázsián, Óceánián keresztül.

— Nézz meg ezt a szörnyű zónát, adatokkal: kitörések, földrengések Csilében, Sanfranciskóban, a Havai-szigeteken, Alaskában, Új-Seelandban, Olyanok ezek az adatok, mintha sírköveken olvasná őket az ember a temetőben: halál, halál: mindenütt az ember halála a tűz haargjában!

Gyors mozdulattal húzza végig ujját a térképen:

— Evvel a zónával nem törődöm... legalább is egyelőre nem. Később meglátom mit lehet tenni, mit kell tenni vele egyelőre a hazám, Franciaország érdeké...

Nagy, összehajtott térképet terít szét a tenyerén, emelt hangon folytatja:

— Azt mondják, hogy Franciaországban kihaltak a vulkánok hülyeség! Csak alusznak... és én életre fogom kelteni őket. Miért? Hogy újra megteremtsem Franciaországban az őskori tavaszt... A tavaszt, amelyben kétszer vagy háromszor fognak aratni évenként... a tavaszt, amely független lesz a napsugártól, az esőtől, — a tavaszt, amely nem érkezik szép vagy rossz időjárással, a szelek szeszélye szerint, a napsugár melege szerint... nem! A föld mélyéből áradó tavaszt, amit a tápláló föld, nyújt, a föld, amely langyossá válik a hívásomra kifarado egyenletes harmonikus belső meleg által.

(Folytatjuk)

Erdélyi Magyar Szó

1934. november 3.

Anglia gyarmataival együtt közös védőfrontot szervez

Modern fegyverekkel szerelik fel a gyarmati hadsereget

London, november 1.

Az angol kormány felhívást intézett az angol birodalom dominiumainak kormányaihoz, hogy lépjenek érintkezésbe az angol kormánnyal a közös véderő front megszervezésére. Az angol kormány már el is készítette a több pontból álló tervezetet, amely szerint:

1) Az angol birodalom stratégiai pontjait megerősítik. Így teljesen modern mintára átszervezik a Gibraltárt, Máltát, Suez Adent, Singapoort és Honkongot.

2) Az angol birodalom és a dominiumok légi haderejét egyesítik, még pedig úgy, hogy a két légi haderő egy főt nyer és mindkét haderő köteles úgy az ország mint a többi dominium segítségére sietni háború esetén.

3) A dominiumok erődítményeit átszervezik.

4) A dominiumok hadseregét angol mintára szervezik át.

5) A dominiumok katonaságát modern önműködő fegyverekkel és gépfegyverekkel látják el.

A horogkereszt nagyobb dicsőségére

Urinőket inzultálnak a nácik Berlin uccáin

Berlin, november 1.

A hitleristák úgy látszik nem állnak meg annál, hogy a németországi zsidókat kiűldözték az országból hanem a külföldi látogatókat is sértégetik. A múlt nap néhány fiatalemberből álló hitlerista csoport sorfalat állt az uccán és minden arra haladó és

modern ruhába öltözött nőt sértő szavakkal illették. Ez olyan mértéket öltött, hogy már veszélyeztette Berlin idegenforgalmát. Végül is a kormánynak kellett közbelépnie és tiltani a horogkeresztos fiatalság nevetlenkedéseit.

Mérnöknek adta ki magát Jasi-ban egy németországi bandita

Kommunista agitáció miatt négy évre ítélték az államőröket

Jasi, november 1.

Néhány hónappal ezelőtt Jasi-ban letartóztattak egy személyt, aki magát Karl Max berlini mérnöknek nevezte és ilyen igazoló iratai is voltak.

Karl Maxot a törvényszék néhány hónappal ezelőtt két évi börtönre ítélte kommunista agitáció miatt. Néhány héttel ezelőtt Karl Max a börtönben lázadást szított, azonban ez tudomására jutott a börtönigazgatóságának, aki ismét bíróság elé állította az állítólagos mérnököt. Karl Max ismét két évi börtönt kapott. Amellett állhatatos

san megmaradt amellet a vallomása mellett, hogy Karl Maxnak hívják és berlini mérnök. A rendőrség most átírt a berlini rendőrségnek és információkat kért. Együttal a letartóztatott fényképét is elküldték. A berlini rendőrségtől most az a szenzációs válasz érkezett, hogy a fényképről felismerték az egyik leghírhedtebb német banditát. Hogy személyazonosságában nincs kétség azt bizonyítja az is, hogy Karl Max állítólagos mérnök és a német bandita megjelenése matali hajszálra egyeznek.

SPORT

Apró sporthirek

— A "FIFA" 250.000 lei kártérítést ítélt meg Csehszlovákiának Lengyelországtól, mert a lengyel szövetség annak idején a világbajnoki selejtező meccset nem akarta lejátszani Prágában.

— A Divizio Nationala góllövő listáján 9 gólos Dobay, 8 gólos Zelenák II. 7 gólos Lakatos (Crisana) vezetnek.

— A Juventus szombaton délben érkezik Oradeára. Sok drukker is jön és így külön vagonot kapnak.

— Az olasz footballszövetség 63.421 látékost tart nyilván.

— A cluji Romania a fővárosi sajtó kiadására újra visszatér régi nevéhez: "Viktoria". A csapat már vasárnap Bucurestiben Viktoria néven fog szerepelni az Unirea Tricolor ellen. A meccset egyébként C. Di-escu fogja vezetni.

ben Viktoria néven fog szerepelni az Unirea Tricolor ellen. A meccset egyébként C. Di-escu fogja vezetni.

— Lucescu az Unirea Tricolor elnöke így nyilatkozott Bucurestiben a Crisana meccsről. "Ha lett volna két jó formában lévő szélsőnk könnyen győztünk volna. Az utolsó 10 percben 10 emberrel játszottunk, mert Steinbach megsérült.

— Az egyik fővárosi sportlap dicsérettel Bodolát. "Dudus szaladt a labdával és közben kézzel érintette a labdát. A bíró nem fütyült, de Dudus letette a labdát a földre erre már Oravetz is fütyült és Rosculeț rugta a szabadrugást. Tényleg szép gesztus, de Dudus többet írt ne csináljon". (Sp. A.)

Bratianu György Oradeán

Hétfőn tartja kongresszusát az ifju liberális párt bihormegyei tagozata

Oradea, november 1.

Hétfőn délelőtt tartja kongresszusát az ifj liberálisok bihormegyei tagozata a Capitoliumban. Az ülésen Zigre Miklós elnököl és azon megjelenik a párt elnöke Gheorghe

Bratianu, Voitrionu tábornok, Banu Constantin volt miniszter és több parlamenti képviselő kíséretében.

Az oradeai párttagozat az előkelő vendégek számára ünnepélyes fogadtatást készít elő.

Bihormegye és az ország-fejlesztési kölcsön

Oradea, november 1.

A bihormegyei liberális párttagozat Mo. som Tiberiu elnök és Negulescu Athanesie főtitkár aláírásával éppugy mint a nemzeti parasztpárt itteni tagozata dr. Roxin Teodor alelnök aláírásával körlevélben hívta föl a párttagozatok figyelmét a belső kölcsön jelentőségére.

Bancilla prefektus minden járásban propaganda-bizottságot alakított. A megyei propaganda-bizottság egy szűkebbkörű albizottságot küldött ki, amely a kölcsönjegyzés propagandája érdekében állandóan működik. A jelekből ítélve

Bihormegye első helyen veszi ki a maga részét a kölcsönjegyzésből.

Mi újság Marghitán

— Marghitai tudósítónktól —

— Megvadultak a lovak és az árokba fordították a kocsit. Ezri Mihályné Pieri lakos e hó 29-én vasárnap kocsiára ült és fiának az eljegyzésére hajtatott Vedres Abányba. A lovak nem tudni mi okból megvadultak és hirtelen elragadtak, magukkal rántva a kocsit és a bennülőket. A kocsi az ijedségtől nem tudott mit csinálni. A megvadult lovak egy mélységbe fordították a kocsit. Ezri Mihályné olyan szerencsétlenül esett le a kocsiról hogy mindkét lába és keze eltört. A súlyosan megsebesült asz-

szonyt dr. Florenthal Ernő marghitai orvos részesítette első segélyben és bekötözte Ezri Mihálynét, ami után beszállították a bihormegyei kórházba.

— Felakasztotta magát egy marghitai napszámos. Mint értesülünk Szodri Gyula marghitai napszámos a napokban eddig még ismeretlen okból felakasztotta magát. Sikertelenül azonban Szodri Gyulát még idejekorán a kötélről levágni úgyhogy az elszánt embert megmentették az életnek.

Mellbelőtte haragosát egy bihormegyei gazdálkodó

Oradea, november 1.

Megdöböntő öngyilkossági kísérlet történt tegnap Sititelec községben ahol Balázs Lázár gazdálkodó mellbelőtte régi ellenségét Ankis Joan 25 éves legényt. A két ember már régebben haragos viszonyban élt egymással, végül is Balázs elhatározta, hogy végez ellenfelével. Tegnap, amikor Ankis a

mezőről volt hazatérőben, Balázs megleste és

mielőtt a meglepett legény védekezésre gondolhatott volna, söréttel mellbelőtte

A súlyosan sérült fiatalembert beszállították a bihormegyei kórházba, egyben jelentést tettek a gyilkossági kísérletről az ügyészségnek amely elrendelte Balázs Lázár letartóztatását.

Leánykereskedők garázdálkodása egy ókirályságban községben

Braila, november 1.

Lacal Sarat községből eltűnt egy 13 éves feltűnő szépségű fiatal leány. Iordan Eufrosia megjelent a rendőrségen és bejelentette, hogy Petrica nevű 18 éves leánya nyomtalanul eltűnt a községből. Az édesanya azt is bejelentette, hogy néhány nappal ezelőtt egy ismeretlen fiatalember jelent meg a községbe, aki ismeretséget kötött több fiatal leánnyal, akiknek azt azt ajánlatot tette, hogy menjenek vele és színésznőt csinál belőlük. A hívásnak egy látszik Petrica is tan engedett és így több mint va-

került. A rendőrség ebben az irányban nyomoz.

Monopolizálják a dohányt Bulgáriában

Sofia, november 1.

Tegnap megjelent egy kormányrendelet, amely az egész ország területére a dohányt monopol-cikknek jelenti ki. Így nemcsak a termelés lesz ezentúl monopolizálva, hanem minden dohány és cigarettafajtának árusítása is úgy külföldre, mint bel-

VIZHATLAN
PALMA-OKMA
TARTÓSTALPAT
Saját érdekében!

Halálra gázolt a vonat egy fékezőt

Focsani, november 1.

Borzalmas szerencsétlenség történt a múlt éjjel Pufesti és Adjud állomások között. Manes György fékező egy teher-vonattal ment. Ugy látszik a fékező elaludt és kiesett a fémházból. A vonat kerekei a szó legszorosabb értelmében lefejezték a szerencsétlen fékezőt, akinek testét borzalmasan összetörve másnap reggel találták meg.

Meghosszabbították a háboruban eltűnt katonák holttanyilvánításának határidejét

Bucuresti, november 1.

A Hivatalos lap mai száma közli, hogy az igazságügyminiszterium október 23-án kelt rendeletével azt a 10 éves határidőt, amelyet mint a háboruban eltűnt katonák holttanyilvánításának terminusát szabtak meg és amely 1934 november 1-én letelt, ideiglenesen meghosszabbította 1935 január 1-ig. Valószínű azonban, hogy ezt a terminust is meg fogják hosszabbítani. Így azok, akiknek ilyen eltűnt hozzátartozói vannak még nem nyilváníthatják őket halottnak

— Aranyérnél és az ezzel járó beldugulás, végbélbepedés, kelés terhes vizeleti inger, májduszadás, derékfájdás, mellszorulás, szívdobogás és veseelégtelenség esetén természetes „Ferenc Főzsef” keserűviz használata csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez.

RADIOMŰSOR

PÉNTEK

Bucuresti: 13: Demezek. 13.45: Lemezek. 14.15: Beszélőújság. 14.40: Lemezek. 18: Rádiózenekar. 20: Felolvasás. 20.20: Lemezek. 20.45: Felolvasás. 21: Szimfónikus hangverseny. 22: Szünet. 22.15: Beethoven: Eroika. 23.30: Szórakoztató lemezek.

Budapest: 1030: Hírek. 11: Egyházi ének és szentbeszéd a lipótvárosi Szent István bazilikából. 13.05: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 13.10: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. 15.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyanhírek. 17: A rádió diáklőrája. 17.30: Sportközlemények. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: A halál és a költő. Az elmúlás verseiből szaval Anderson Felicia. 18.35: Liszt: Költői és vallásos hangulatok. Zongorán előadja Stefániai Imre. 20: Harangszó az Egyetemi templomból.

5. oldal

Erdélyi Magyarság

1934. november 3.

Mosoiu polgármester megnyugtató ki- jelentései dr Soós István előtt

Mosoliu kijelentette, hogy méltányos alapon akarja a kérdést elintézni. A tisztviselőkre vonatkozólag megállapította, hogy ámbár azok a nyelvvizsgától függetlenül kaptak felmondást, a felmondási idő lejártán az igazgató véleményvétől tétetik függővé, hogy szükséges-e a további alkalmaztatásuk vagy sem?

Intervenialt továbbá dr. Soós István a hegybíró ügyében is és kérte, hogy mivel a timisoarai revíziós bizottság a tanácsi határozatot megsemmisítette, hagyassék meg a hegybíró állásában továbbra is, legalábbis addig, amíg meg lett erősítve tehát 1935 július 1-ig. A polgármester megígérte, hogy ezt az ügyet is kedvezően fogja elintézni. Intervenialt továbbá a Magyar Párt elnöke a vízműórák ügyében is, kérte az ügy újbóli tanulmányozását és hogy halaszták el egyelőre a vízmérő órák bevezetését, felhozta a szegényebb néposztály érdekét is. A polgármester kiemelte, hogy ezt az ügyet tovább fogják tanulmányozni a szegényebb néposztály érdekében figyelemmel lesznek mert a perifériákon sehol sem vezeték be a vízmérő órákat és a kérdés megoldása valószínűleg halasztást fog szenvedni.

feljelentést tett a Banca Nationalának
három helybeli bank ellen,
amely betéteseivel nem egyezett ki — és
amelyek — az egyesület szerint — műkö-
désükkel megkárosították a betéteseket.

A betétesek egyesületének alelnökétől Buta tanártól nyert értesülésünk szerint ez a vizsgálat már meg is indult.

Jamandit egyébként az uralkodó hosszú-
szas kihallgatáson fogadta.

Különös pert tárgyalt első fokon a tábla második szekciójának Ciurea-Dobos-Jonescu tanácsa. Vidican Gheorghe chisirigi lakos, a község erdésze állott a tábla előtt azzal vádolva, hogy beelött Pandor József saeu (Biharsáíyi) legény lábába, akit falópáson ért. A törvény szerint, mivel Vidikan aki máskülönben egyszerű gazdálkodó em-

Pondor nem kevesebb mint 75 ezer lej követel kártérítésért. A tábla az ügyész vádbeszéde és dr. Boeriu védőbeszéde után november 7-re halasztotta az ítélet kihirdetését.

az acélipar egtőkeletesedo alkotasa
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképviselő: Friedman, Armin. Oradea
Promenad Eminescu 16.

— **Evek óta fennálló szegény gyermekek** konyhája javára a Ref. Kör Ifjúsága november 4-én este 6 órai kezdettel a Ref. Leánygimnázium disztermében ünnepélyt rendez. Ezen ünnepélyre szeretettel hívjuk fel az érdekeltek figyelmét annál is inkább mert ezen a konyhán az oradeai olaszii ref. leányszövetség közreműködésével a téli idők folyamán naponta 60—80 szegény, éhes gyermek kap ebédet.

— A pénzügyigazgatóság közleményei.
1. 1934 november 1-vel megszűnik a régi modelti számlák használata. Mindazok, kik a törvény által kötelezve vannak arra, hogy számlát használnak, a jövőben csakis az új model szerinti számlákat használhatnak.
2. A Pénzügyigazgatóság figyelmébe ajánlja mindazoknak, hogy akik adó-bont akarnak, vagy ilyenhez joguk van, kérvényeiket ne a pénzügyigazgatósághoz adják be, hanem egyenesen a minisztériumba, valamint oda küldiék be minden igazoló irataikat.
3. A pénzügyigazgatóság azt is közli hogy minden hirdetést, reklámot vagy plakátot, amelyet az utcán helyeznek el, felül kell helyezni ahogyan azt a törvény előírja. A jövőben a nyomdászok és a reklámok szerzői közösen lesznek felelősek az ilyen irántu kihágásokért.

János bácsi (ára 8 lei.)
6x8 (A csempészek világából.)
Egy amerikai detektív bravurjai.
A szent álarc.
A legnagyobb győzelem.
Bűnös szerelem.

Egy regény ára olvasóink részére 3 lei. — Mig a készlet tart

NAPSZAMOS KÖNYVEK
tes beosztással készültek és kaphatók Pász-
tor Ede papíráruházában Oradea.

PASZTOR-NYOMDA. ORADEA